

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН
ІМЕНІ О.М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО

КАФЕДРА
ІСТОРІЇ УКРАЇНИ, АРХЕОЛОГІЇ ТА
КРАЄЗНАВСТВА

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ОСНОВИ ЕКСКУРСОЗНАВСТВА

Освітній ступінь
Галузь знань
Спеціальність
Освітньо-професійна програма
Кількість кредитів
Рік підготовки, семестр
Компонент освітньо-професійної програми

Дні занять
Мова викладання
Консультації

Викладач

Контакти

бакалавр
01 Освіта/Педагогіка
014 Середня освіта (Історія)
Середня освіта (Історія)

3
4 рік, VIII семестр
Додаткові навчальні дисципліни, які вивчаються
понад обсяги, визначені навчальним планом
згідно з розкладом

українська
щовівторка 13.05–14.20 (303 кабінет, з
можливістю дистанційної роботи на платформах
ZOOM та Google-class).

кандидат історичних наук, доцент

Володимир Пилипенко

E-mail: pylvova@gmail.com

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний курс «Основи екскурсознавства» розрахований на студентів закладів вищої освіти історичних спеціальностей з урахуванням наявності у них базового рівня знань (середньої освіти), які навчаються за освітньо-професійними програмами підготовки бакалавра. Він побудований відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS).

Курс «Основи екскурсознавства» для студентів 4 курсу розрахований на 8-й семестр, передбачає 20 лекційних, 20 практичних години, а також 50 годин самостійної роботи. У змісті курсу складається з одного модулю.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК1	свідоме використання студентами пізнавальних здібностей для набуття, застосування, управління знаннями.
ЗК2	використання мови як засобу для усної та письмової комунікації, обміну знаннями, ідеями, емоціями, наполегливість, уміння відповідати за себе, приймати

	відповідальні рішення, відстоювати власну точку зору, уміння співпрацювати.
ФК2	здатність орієнтуватися в історичному часі, застосовувати періодизацію як способу пізнання історичного процесу.
ФК7	працювати з різними джерелами інформації, аналізувати, синтезувати, узагальнювати та використовувати її для навчання
ФК4	ефективно й грамотно працювати з різними джерелами історичної інформації та будувати усні та письмові висловлення щодо історичних фактів, історичних постатей та історичної теорії.
ФК12	Здатність до інтеграції знань, умінь і навичок з українознавства та краєзнавчо-туристичної роботи, зокрема методичних аспектів організації та проведення різних форм краєзнавчо-туристичної роботи (екскурсії, туристичні походи, подорожі, експедиції), для забезпечення якості освітнього процесу у загальноосвітніх та позашкільних закладах освіти
Здобувач вищої освіти буде здатен Програмні результати навчання*	

ЗМІСТ ДИСЦИПЛНИ

№	Назва теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Модуль I				
1.	Історія екскурсійної справи	4	2	5
2.	Методика підготовки екскурсії	6	2	20
3.	Нові види екскурсій	2	2	5
4.	Проведення екскурсії студентами	2	10	
5.	Нормативна база екскурсійної діяльності	2	1	5
6.	Екскурсії у місті	2	1	8
7.	Екскурсії у музеї	2	2	7
Разом за курс - 150 год		20	20	50

Тематика практичних занять.

Модуль I

Тема 1. Історія екскурсійної справи (2 год)

План:

1. Подорожування та екскурсії у історичній ретроспективі.
2. Початок використання екскурсій у педагогіці.
3. Екскурсійні об'єднання початку 20 ст.
4. Нова школа – нові екскурсії 1920 рр.
5. Радянська школа екскурсоводів.

Тема 2. Методика підготовки екскурсії. (2 год.)

План:

1. Портфель екскурсовода.
2. Індивідуальний та контрольний текст.
3. Контрольна картка екскурсії

Тема 3. Нові види екскурсій (2 год)

1. Театралізовані / костюмовані екскурсії.
2. Онлайн екскурсії.
3. Інші форми екскурсій.

Тема 4. Проведення екскурсії студентами (10 год)

1. Кожен студент (група студентів) готує коротку екскурсії, яку проводить для інших студентів.
2. Аналіз пробної екскурсії.

Тема 5. Класична екскурсії сьогодні (4)

1. Нормативна база екскурсійної діяльності
2. Екскурсії у місті
3. Екскурсії у музеї

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Державна програма розвитку туризму на 2002 – 2010 роки // Офіційний вісник України. – 2002. – №18. – С. 144 – 154.
2. Закон України «Про курорти» // Відомості Верховної Ради. – 2000. – №50. – ст.435.
3. Закон України «Про туризм» від 19.09.95№324/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 31. – Ст. 241/
4. Правове регулювання туристичної діяльності в Україні: Зб. нормативно-правових актів / Під заг. ред. проф. В.К. Федорченка. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 640 с.
5. Про основні напрямки розвитку туризму в Україні до 2010 року: Указ Президента України від 10. 08. 1999. № 973/99 // Уряд. кур'єр. – 1999. – 29 верес.
6. Туристична діяльність в Україні: нормативно-правове регулювання / Роїна О.М. (2-е вид., змін та доп.). – К.: КНТ, 2006. – 464 с.

Базова

1. Бабарицька В.К., Короткова А.Я. Екскурсознавство і музеєзнавство. – К., 2007.
2. Дьякова Р.А., Емельянов Б.В., Пасечный П.С. Основы экскурсоведения. – М., 1985.
3. Екскурсійна діяльність в питаннях і відповідях // Новини туризму. – 2006. – 14-15.
4. Емельянов Б.В. Экскурсоведение. – М., 2004.
5. Зорин И.В., Квартальнов В.А. Энциклопедия туризма: Справочник – М., 2000.
6. Каролоп О.О. Організація екскурсійної діяльності. – К., 2002.
7. Федорченко В.К., Костюкова О.М., Дьорова Т.А., Олексійко М.М. Історія екскурсійної діяльності в Україні. – К., 2004.
8. Чагайда І.М., Грибанова С.В. Екскурсознавство. – К., 2004.

Допоміжна

1. Бакулин В.М. Методические аспекты экскурсионной деятельности // Преподавание истории в школе. – 2002. – № 10. – С. 69 - 74.
2. Экскурсия как педагогический процесс: Методические рекомендации. – М., 1983.
3. Элементы логики в экскурсиях: Методические рекомендации. – М., 1982.
4. Емельянов Б.В. Экскурсоведение: Учебник для студентов. – М., 1998.
5. Емельянов Б.В. Экскурсоведение. Учебное пособие в III частях. – М., 1992.
6. Емельянов Б.В. Профессиональное мастерство экскурсовода: Учебное пособие. – М., 1986.
7. Емельянов Б.В. Методика подготовки и проведения экскурсий. – М., 1980.
8. Емельянов Б.В. Организация экскурсионной работы: методика, опыт. – М., 1984.
9. Крачило М.П. Краєзнавство і туризм: Навч. посібник для студ. педінститутів. – К., 1994.
10. Лиховид О. Формування краєзнавчих уявлень школярів під час екскурсій // Початкова школа. – 1999. – № 7. – С. 38-41.
11. Основы туристской деятельности: Учебник для туристских лицеев и колледжей. – М., 1992.
12. Родин А.Ф., Соколовский Ю.Е. Экскурсионная работа по истории. Пособие для учителей. – М., 1974.
13. Рафалюк М.І., Андрощук Н.В. Сучасні аспекта туристсько- краєзнавчої роботи з молодшими школярами // Початкова школа. – 1996. – №4. – С. 29-31.

14. Савостикова А. Методика проведения экскурсий. Природоведческие и краеведческие // Начальная школа. – 1995. – № 5.
15. Сичинава В.А. Экскурсионная работа: Пособие для учителей – М., 1981.
16. Федорченко В. Экскурсійна діяльність в історії шкільництва: (початок ХХ ст.) // Рідна школа. – 2003. – № 7.

Інформаційні ресурси

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. <http://www.tourism.gov.ua/> – Сайт державної туристичної адміністрації.
2. <http://www.world-tourism.org/> – Сайт з інформацією про розвиток світового туризму.
3. <http://www.encyclopedia.ru/> – «Мир энциклопедий» – російськомовні енциклопедичні видання (енциклопедії, енциклопедичні словники, довідники).
4. <http://www.igh.ras.ru/> – Сайтотека енциклопедичної літератури.
5. http://rmat-english.narod.ru/slovar/slovar_r.htm – Туристський термінологічний словник (Зорін І.В., Квартальнов В.А.).

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад освітнього менеджменту, економіки, права тощо;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 60 балів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view>)).

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

Розподіл балів

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на лекційному занятті	10	1	до 10
Робота на практичному занятті	10	7	до 70
Самостійна робота:			20
Усього:			до 100